

A.—Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Four years.

(b) Rs. 21,759.

(c) (1) The estimate which was got up providing the then schedule rates was found to be unworkable ;

(2) Tender rates quoted were found to be very high and so unacceptable ;

(3) Dearth for labour in the locality.

2 P.M.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—Sir, I beg to lay on the Table :

Notification No. LLH 10 RPA 59 dated 3rd March 1960 making certain amendments to the Mysore Panchayats and Taluk Boards (Prevention of Disqualification) Rules, 1959 under section 10 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act, 1959.

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—Sir, I beg to lay on the Table :

A Note on the 'Contingency Fund' and 'New Service' together with a list of advances sanctioned by Government from the Contingency Fund as promised.

Sri N. RACHIAH (Minister for Agriculture, Excise and Social Welfare).—Sir, I beg to lay on the Table :

A copy of the Scheme regarding starting of agricultural schools in the State as promised in pursuance of Starred Question No. 475 given notice of by Sri A. S. Patil.

BUDGET ESTIMATES FOR 1960-61—

GENERAL DISCUSSION

(Debate continued)

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ (ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ 1960-61ನೆಯ ಇಸವಿಯ

ಅಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರಸನಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಿಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದೇ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಳುವರೆ-ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸಾಲದ ಹಣವೂ ಕೂಡ ಸರಿಸಾಗಿ ವಾಯುದಯೋಗಕ್ಕೆ ವಸೂಲು ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದೆರಡು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಲಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆಯೇ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜಿಡೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವಾಗ ನಾವು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಇದೆಯೆಂದು ಒಂದು ತಿರ್ಪಾಟು ನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು. ಆದರಲ್ಲೂ ಆ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲ ಇದಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳಲ್ಲ, ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದಿಯ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿರುವುದು ಯೆಂದು ಯಾರೂ ಊಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಈ ಸಾಲಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ತಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿಯ ವರೆಗೂ ಹಂಚತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಂದುವರಿದಿರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಚೆಗೇಡ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 60 ಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ರೈತರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿ

ದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರೈವರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ಈ ಒಂದು ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸದೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸವಸ್ತರು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ವತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರ ಪೂಂದರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಎಸೆದೆ ಅಮ್ಮು ಶೇಕಡ 10-15ರಷ್ಟು ಇಟ್ಟರೆ ಅದೇ ರೀತ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಆಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದ 100ಕ್ಕೆ 85-90ರಷ್ಟು ಇವುಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾದೂ ಕೆಲಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸದೆ, ಅವು ನಿವಾಸವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವು ತಮ್ಮ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಆಸ್ತಿತ್ವಿಯಲ್ಲರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅಂಥ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಉನ್ನತವಾಯಿನ್ನಿಟ್ಟರೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಗಾ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪೇಕ್ಷಣಿಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿ, ಈ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಬಿಚ್ಚುವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೇಗ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).— ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದೇ ಸಮಯುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲೆ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾದಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲದ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ದಿನವಹಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಆ ಒಂದು ಟರ್ನ್ ಒವರ್ ನೋಡಿದರೆ ಅದೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎನ್ನಾರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯವರೂ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಕಬ್ಬಿಣ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿ

ದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಈ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪರಿಣಿತಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇರಳವಾಗಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಂದರೆ. ನಹನೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕದು, ಚಿಕ್ಕಸಗತಿಯೊಂದನ್ನು ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗವಾದತಕ್ಕಂಥ ವಾದಿಕ ರೈತರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿರ್ವಾಡು ನಡೆದಿದೆ. ರೈತರಿಗೇಕೆಂದರೆ ಪಾರ್ಕರ್ವಿಮ್ ರೋಗಿನಿಂದ ಈ ಹೊಸರೀತಿಯ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ರೈತನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸರಿಯಾದದ್ದೆ, ಅದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ, ಜೋಪಾನವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅನುಕೂಲಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇರಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 183 ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಈ 183 ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೊಳಗೆ ಸಹ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆಬಾಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದೊಂದು ಗೊಡ್ಡನನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬಹುಶಃ ಒಂದನೆಯ ಮೂರು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಗೊಡ್ಡನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಿಡ್ಡಮಾಡಿವೆ, ಗೋಡ್ಡಾನು ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆರೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ದಾಸ್ತಾನು ದದಸವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿ ಮಾರಾಟಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಈ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಸಹಕಾರ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂಥ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕಂಥ ನೀತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು; ಆದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗತಕ್ಕದು; ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಚಿರ್ಪುರ್ಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಡರೇಕಾಲು ಬೀಜವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಜಿಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಂಥದೇ ಒಂದು ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೈತಮಿಲ್ಲನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಮಾಲಮರಿಯಪ್ಪ)

ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರೈತನ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೊದ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ, ಅವುಕೂಡ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿಗೂ ಮೀರಿದ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ಬರ್ಕು ತೆಗೆದು 10 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ನಿವ್ವಳ ರಾಧವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಈ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ. ಹಾಗೆಮೇ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಈ ಪಾಂಡವಪುರ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಉತ್ಪತ್ತಿಪಾಡತಕ್ಕ ಸ್ವಲ್ಪೇಶ ಹೊಂದಿದರೂ ಸಹ, ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ನಿವ್ವಳ ರಾಧವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ರೆಕ್ಕವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಸಹ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಚಿಕ್ಕಿಗಳು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಮಿಲ್ ಆಗುವುದರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ರಾಧವಾಯಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅವಕಾಶವಿರುವೆಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಜಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮೊದ್ಡ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನುಮಾರು ಇನ್ನು 18 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಹ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೊದ್ಡ ಮೊದ್ಡ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾತಾಯಿತು.

ನುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನುಮಾರು 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಹುಡುಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ

ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿಮಾಡಿ ರೈತರ ಕೈಗೆ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಒದಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ವಾಯಿದೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣವಾಪಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ನುಮಾರು 8,000 ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ large-sized ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಸಾಯಿ ಗಾರನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ನಿಲಿ ಇದ್ದು ಆ ನಿಲಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ large-sized societyಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ 500 ಸೊಸೈಟಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಫೇರ್ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೂ ಸಹ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗೋಡೌನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಜವಾದಿಯ ಬರ್ಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ನುಮಾರು 500 ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರೈತನು ಬೆಳೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಮುಂದಿನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ರೈತನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಣ, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಿಸತಕ್ಕಂಥ, ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಆದರೆ ಈಗ ನುಮಾರು ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ವರ್ಷದಿಂದ large-sized societies ಎಂದರೆ ಮೊದ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ, ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಬಾಗೃತ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವ ನಿತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದರು. ಆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರ ಜನರಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದು. ನುಮಾರು 2,500 ಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನುಮಾರು ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಈ ಮೊಸ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಭಾಡುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ 500 ಹೊಸ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು

ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ 2500 ಸಂಘಗಳೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಿವೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ. ಹೀಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದಿಷ್ಟು ಕೊಠಡಿ ಬರ್ಚು ವಿಶೇಷವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರು ಈ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆಯೇ Weavers' Co-operative Societies ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ cotton, silk, woollen, ಈ ಮೂರು ಭಾಗಗಳ ಸಂಘಗಳೂ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿಯ ಸಂಘಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇರತಕ್ಕವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತೋಷ. ಮಾನ್ಯನೇಜ್ ಮೆಂಟನವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲ, ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು; ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ; ಈ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯನೇಜ್ ಮೆಂಟನವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸದೇ ಇದ್ದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ Silk, Cotton and Woollen Co-operative Society ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಕ್ತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ಹೊಸಕೋಟೆಯ ಸೊಸೈಟಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ದಿವಸ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದು ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೈದು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿರುವವರೆಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇಯಿರುವ ಚಿತ್ರ

ವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿದೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಮಾರ್ಕ್‌ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJIAH SETTY.—I have given specific instances of all societies I have complained against, ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಟಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಉತ್ತರಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರತ್ತಿ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ನ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುನೋಡಲಿ. ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೈದು ಸಂಘಗಳಿರುವಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು generalise ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು. ಜನರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಅವರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಮಾರ್ಗ ಯಾವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಾವೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನೀವೂ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕಡಿಮೆಯಿರಿ ಎಂದು ನಾವೂ ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಗ ಅಥವಾ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೇವೆಂದು, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದಂತಾಯಿತೆಂದು ಎಣಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಿದೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಾದೀತು. ಯಾರಾದರೂ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವು ವಹಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೇಕಡ 90ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಫಣಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಲೋಪಪಾದರ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸೇಕಡ 10 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು 90 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿವಾದಕ್ಕೂ ಪಟ್ಟವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 129 ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ, ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಲೆಯವರೆಗೆ ಇವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈಚಿನವು, ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಮಾನ್ಯ ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಅವರ ಉರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರ ಮೈಲಿ

(ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ)

ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರನಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಮೆಂದರೆ ಅದು ಒಪ್ಪತಾ, ರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

2-30 P.M.

ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿಗಿನಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ಆ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮನವಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೋಧರ್ಮವಿರುವ ಕಡೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಈ ಎರಡು ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಸ್ ಬಹಳ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—“ಖ್ಯಾತವಾದ ರೇ, ಅಕ್ಕಿ, ಇದೆಯೇ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, “ಪಲ್ಲ ಇದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇದು ಈಗ ಹಾಗಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರೇ, ಅದೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಧರ್ಮ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಲಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಯಾವರೀತಿ ವೇಶ ದಲ್ಲಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಮ್ಮ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ಮೂರು ಜಾಗಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಕೊಂಡಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವಿಚರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅನಂತರ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿತು.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದೃಶ ವರ್ಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದು ಬಹುಶಃ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ, ಬಿ, ನ, ಮಃ ಗೊತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತುಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ large-sized ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡರ್ ಬೈರಾಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆರೀತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದು large-sized ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಶ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಇರಬೇಕೆಂದು. ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರದವರು, ಆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೆ, ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಷೇರುದಾರರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾಡಲ್ ಬೈರಾಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಈ ಮಂಜೇನಹಳ್ಳಿ ಸಹಕಾರ

ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ಈ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗೆ ಬಂತು, ನನಗೆ ಸೊಸೈಟಿ ವಿಷಯವೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಯು 27 ಅಥವಾ 29ನೇ ಬೈರಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು, ಅಮೇಲೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುವುದು ಎಂದು ಅವರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಇವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಅದನಂತರ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು large sized ಸೊಸೈಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಭಾಗ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ವೆಂಕಟರದ್ಡಿ (ಗೌರಿಬಿದನೂರು).—ತಾವು ಹೇಳಿದ ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ತಾವು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸೊಸೈಟಿ ಹೇಗಿತ್ತು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸೊಸೈಟಿ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಸೊಸೈಟಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಸಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಬೈರಾ ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು. ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ (ಬಿಂಗಾರಪೇಟೆ).—ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೈರಾದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನಿಯೂಸ್ ಮಾಡುವವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಜೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮಾಲ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮಾಮೂಲು ಪದ್ಧತಿ.

ಇನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೂಚಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆರೆಯುಳ್ಳ ಗೋಡೌನ್ ಕೊಟ್ಟುರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಾಗಿ 20-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರ್ಡ್, ಸಬ್ಸಿಡಿ-ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟುರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಲು ಗಾರಿಕೆಗೋಸ್ಕರ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 9-11-12-13 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮೆಂಬರುಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನಡೆದರೆ ಏನು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತದೆ! ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪು, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಇದು ಸೂಕ್ತವೇ, ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವವರು ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Large-sized Society ಮತ್ತು ಮಾಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವವರು ಬೇರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪಿನವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಾಮಿನೇಷನ್ ತೀರಾಕಡಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಈ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಹಕ್ಕುತಿಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ನುಸಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಈಚೆಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಹ ನಾನಾ-ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರೇ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬೈರಾಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಹೋದವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ-ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರೇ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರುಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ತನುಮತ ದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತುಮಕೂರಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ತುಮಕೂರಿನ 10 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನನಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದುರುವವರು ಸಿರಾತಾಲ್ಲಿಕೆನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾದಾಗ ಚುನಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯುನಾನಿಮಸ್‌ಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬೇರೈನ್‌ಲಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಯುನಾನಿಮಸ್ ಆಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು? ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲನಯ ಮಾತು, ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಹೇಳಿದುದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಸ್ವಾವೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾವಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಠಿಣವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಜವಾಬಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಅಥವಾ ಉಣ್ಣೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಆದರೂ ಕಳುಹಿಸಿದ ದೆಲೆವನ್ನೂ ಕೂಲಿ ಅಪರೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ

ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಯಾರಿಗಾದರೂ, ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ. ಆ ಪಟ್ಟಿ ಸರಾರದ ತನಕ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತನಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಬರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತು ಏಕೆ ಬಂತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಉಹಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಇದೆ. ಅದೇ ನಂವರೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದಂಥ ಏರುಪೇರು, mis-appropriation ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ಏರುಪೇರೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾವ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಆ ರೀತಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರೂ ಸಹ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಘನ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಆದರವರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಗದ ಬಲಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂಚೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹಠಾತ್ತನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ? ಬಹುಶಃ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆ ಫ್ಯು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಆಡಕವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ತರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೋಲಾರರೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನವಿಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನವಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೂರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಆ ಆರ್ಜಿವಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ತರಹ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ವಥಾ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೇನೋ ಎಂದು ವಿನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಸಹ ಯುಕ್ತವೋ, ಅಯುಕ್ತವೋ, ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲೂ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಟೆಯಲ್ಲೂ ಸಕ್ಕುಗುತ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಹಾಕಿ 2-3 ಪೌಂಡ್ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕು ತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರವಾದ ಆರೋಪಣೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಪತ್ರಿಯೊಂದು ಸೋಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವರು ಇಂತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸೋಸೈಟಿಗೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.....

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—We would like to know the name of the Member. He has to say who he is.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಟೌನ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಕೊಸೈಟಿ. ಆ ಸೋಸೈಟಿಯ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರಮೇಯ ಬದ್ಧಾಗಿ ಸೋಸೈಟಿಯಿಂದ ಕೊಂಡೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಸೋಸೈಟಿಗೆ ಸಾಮಾನು ತರಲು ಹೋದರು. ಅದು ತುಮಕೂರು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿರಾ ಟೌನ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೋಸೈಟಿ. ಅವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆದಳಿತ ವರ್ಗದವರು.....

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Let him refrain from making such personal remarks. He has mentioned the name of the society and he has said that he is a member of this House. Government while replying to the general debate must speak only on policy matters.

Mr. SPEAKER.—That is allowed. There is nothing wrong in what the Minister said.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—100ಕ್ಕೂ ಕಡಮೆ ಆದಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆದಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಪದೇ ಪದೇ ತಗಾದೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಆ ಹಣ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ದಿಕ್ಕಿ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

Sri M. RAMAPPA (Harihar).—Sir, the Hon'ble Minister is making very serious allegations against one of the hon'ble members of this House. It will reflect on the entire House. Is it right on the part of the Hon'ble Minister to make such a serious allegation against an hon'ble member of this House? This allegation will indirectly reflect on the members

of this House. If the Hon'ble Minister wants, let him name the member.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli).—I do not take it as an allegation at all. When misappropriation of money, tampering of records and defalcation are the essential features of the co-operative movement today, I do not take this as an allegation at all.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has made matters worse.

As regards the point raised by Sri Ramappa, I think, it is not correct. There is no allegation made against anybody because all these are facts.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—Sir, the Hon'ble Member Sri Mallikarjunaswamy just now said that the essential feature of our cooperative movement was misappropriation and all that. I think the Hon'ble Minister must refute it. It is an aspersion on the entire movement in this State.

Mr. SPEAKER.—You don't take it seriously.

ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಆ ಸೋಸೈಟಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಶ್ರಮ, ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿ ಬೇಕಾಯಿತು. ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ವಭಾವವಿಂತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಏನೋ ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ ತಪ್ಪು ಆದದ್ದನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಅವರೇ ಮೊದಲು ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀದಾಶ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಂಥಾ Sweeping remarks ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಶಯರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಅಷ್ಟು serious notice ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಉದ್ದೇಗ ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವಾಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರವರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ serious notice ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ನನ್ನ ಈ ನಾರಾಯಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು, ಅದರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Fifty-Five Minutes past Two of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಡ್ತಿ ಟ್ವೆನ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಅನೇಕ ನೂತ್ನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಬೀಕುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಪುನಃ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಮುಂದಿನ ಫೋರಸ್ ಏನು ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು ತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೋದ ಸಲ 1957-58ರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟುಬರ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ರಿಸೀಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಎಷ್ಟಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ 1957-58ಕ್ಕಿಂತ 1958-59ರಲ್ಲಿ 72 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಲ ಕೂಡ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೆವಿನ್ಯೂ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಲೆಕೇಜ್ ಎಲ್ಲದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಡೆದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡತನವನ್ನಿಡುವುದಿಲ್ಲ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಸದಸ್ಯರು ನೂಟಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟಿನ ಮರ ಕಡಿಯುವುದು, ಮಾರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಅವುಗಳಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಕಡೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ.

ಈಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಂಡೇಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೇಪರ್‌ಮಿಲ್ ಪ್ರೆಪೇರೇಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 60 ಟನ್ ಕಾಗದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು 120ರಿಂದ 200 ಟನ್‌ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರಾಮೆ ಟ್ರೀಯಲ್ಸ್ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡು ತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಹಾಗೆಯೇ ಭದ್ರಾವತಿ ಪೇಪರ್‌ಮಿಲ್ಸ್

ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗಿದ್ದ 30 ಟನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು 60 ಟನ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ರಾಮೆ ಟ್ರೀಯಲ್ಸ್ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಮೂರು ಪ್ಲೆಂಥ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ರಾಮೆ ಟ್ರೀಯಲ್ಸ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಮ್ಯಾಚ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯು ತ್ತಿದೆ, 4 ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಮಿಲ್ಸ್ ನಡೆಯುವುದಿದೆ, ಫುಫ್ ಚರ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಇದೆ. ಎರಡು ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 1,800 ಟನ್ ಫುಡ್ ಈಗ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ 4 ಸಾಮಿಲ್ಸ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಸಾಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಸಾಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಮರ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ವಾಗುವಂತೆ ಈಗ ಪೋರ್ಟ್‌ಲೆಂಡ್ ಯೂನಿಟ್ ಹಾಕಿ ಸಾಮಿಲ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಪೋರ್ಟ್ ಲೆಂಡ್ ಟ್ರೇಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ಸ್ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್ ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬದರು ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಲೆಂಡ್ ಟ್ರೇಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಬೇಕಾದ ಬದರನ್ನು ಟ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಉಪ ಯೋಗ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂಟಿಗ್ರೇ ಟೆಡ್‌ವುಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಎಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಈಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ಪಾಂಡರ್ಸ್ ಡೋರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಡೋಸ್ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. Seasoning plant, preservation plant ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿದೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಟಂಬರ್ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಸ್ಲೀಪರ್‌ಗಳಿಗೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಹಳವಾಗಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ 2-3 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ 7½ ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಅದ ರಂತೆಯೇ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಫೋರ್ಸ್ 40 ಸಾವಿರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದೆ. ಜಾಯಂಟ್‌ಪೋರ್ಸ್ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬರುವಂತೆಯೂ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರ ಮುಟ್ಟು ವೆಗೈರೆ ದೊರೆಯುವಂತೆಯೂ ನೂತ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಅಮೇರಿ ಅಫಾರೆಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಈ ದಿವಸ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಶೇಪ್ ಅರಣ್ಯ ಎತ್ತು ಬೆಳೆಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಹ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಉರುಪಲು (ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಯಿಲ್ ಎರೋಷನ್ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಫಾರೆ ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಹೋದ ಸಲ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 81 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಫಾರೆಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಈಗಾಗ 78 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಯಲ್ಲಿ ಅ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರೆ ಅದರಿಂದ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಥವಾ 6 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ ಬರು ತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ 30-40 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರದಿಂದ ಫಲ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಕಾದರೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕು. ಹತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್)

ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳು, ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉರುವಲು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾವುಲು ಮತ್ತು ಉರುವಲು ಇವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸೌದೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಸೌದೆ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಬರಬೇಕು? ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಕಾಡು ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇಂಥ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉರುವಲಿನ ಬಿಡುಗಡೆ ವಿಪರೀತವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತರಿಸಲು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಂದಭವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪೂರ್ವದರ್ಶಿ ಯೋಜನೆಯಾದಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ 50-60 ಮೈಲಿಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಖಾಸಗಿಯವರು, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಮತ್ತು ಇತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ಉರುವಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ಪೂರ್ಣ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇನ್ನೂ 10-15 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಿ ವಿವರವಾದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉರುವಲಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಲ್ಲದ್ದೇವೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ 40 ಚದರ ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಈಗ ಭದ್ರಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದದ್ದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಉರುವಲನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ economic ಆಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ತಯಾರಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಾದರೂ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ afforestation ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ 10-15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ afforestation ಕೆಲಸವನ್ನು ಈವರ್ಷವೇ 2½ ಅಥವಾ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ನಾವು ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ afforestation ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ afforestationಗಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಂಥ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಯುಂಟಾಗಿವೆ. Afforestation ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಆದನೆಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಪಂಜಾಬ್‌ರಾಜ್ ದೇಶ ಮುಖ್ಯ ಅವರು Village Afforestation Scheme, ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—If the Hon'ble Minister were to yield, while giving replies to the interpellation of the Hon'ble Member Sri Gaonkar, the Hon'ble Minister was pleased to say that in some of the Divisions of our forest in South Kanara and North Kanara, the forest area had increased. That is on account of the policy of giving lands to the land-less. I therefore would like to ask the Hon'ble Minister as to whether the Government of Mysore is pursuing the policy resolution pertaining to forests and thinking of scientific conservation and development and exploitation?

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Which resolution are you referring to?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—Policy resolution of the A. I. C. C.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Is it in order to make a reference to the A.I.C.C. Policy resolution, Sir?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—That is the policy resolution of the Planning Commission.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 82 per cent area is under forest 22 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯದ್ದು. ಇದನ್ನು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಶಕ್ತ. ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗದೆ, ವ್ಯವಸಾಯವೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 4 Per cent 8 Per cent 10 per cent ನಷ್ಟು ಅರಣ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—Has this Vanamahotsava in any way contributed to the afforestation Sir?

Sri K. F. PATIL.—Afforestation work will be mainly carried out by the

Department itself. ವನಮಹೋತ್ಸವವೆಂದು ಗಿಡ ಹಚ್ಚುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ನಕಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಪಾರಿಸ್ಟೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ವರ್ಷ 1,16,000 ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 2,50,000 ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಕಳೆದವರ್ಷ 18-20 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಪಾಪ್ಸ್ ಮುಖಾಂತರ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಏಳು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನಿನೆ. ಅದ್ವೈ ಪ್ರಾಂತ, ಮದ್ರಾಸ್, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಈ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಒಂದು ಜೋನ್‌ನಲ್ಲವೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಧಾನ್ಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮುಖಾಂತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ 60-70 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಧಾನ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಆದವಾ ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕೊಡಲೇ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಅನೇಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಲಹೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಬೆಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೋದ ಸಲ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. Lean monthsನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿ ತ್ತವೆ. ಈಗ 1,16,000 ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬಂದಿರುವುದೂ, ಏಳು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಿರುವುದೂ, ಜೋನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಯಾದೀತು ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ನಡವಳಿಕೆಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಚಿಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಿಧ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡಕಲು ಅಕ್ಕಿ (ಅಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚು) ಯನ್ನು ತರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯ ನುಚ್ಚು ಬಂದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಎಂದರೆ 20,000 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಪತ್ತೆವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಿಂದ ತರಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜೂನ್, ಜುಲೈ ಅಕ್ಟೋಬರು ಮಂಗಳ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಜೋಳ ಗೋಧಿಯೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು 2000 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಾಗಿ ಈಗ 4,000 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಅಸೆ ಇದೆ.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಕ್ಕಿ, ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆಯದು,

60ರಿಂದ 85 ರೂಪಾಯಿ ನವಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

64ರಿಂದ 85 ರೂಪಾಯಿ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

ಅಕ್ಕಿ, ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯದು,

51ರಿಂದ 55 ರೂಪಾಯಿ ನವಂಬರು, ಅಕ್ಟೋಬರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

54 ರೂಪಾಯಿ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

52 ರೂಪಾಯಿ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.

55 ರೂಪಾಯಿ ಈಗ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ.

ಈ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯ ನಮಾಪ್ರಿಯನ್ನು ಕೈಯಿರಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೋದವರ್ಷ ನವಂಬರು, ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ 37 ಇದ್ದದ್ದು ಅಕ್ಟೋಬರು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 40-43 ಆಗಿದೆ, ಈಗ ಇದರ ಬೆಲೆ 36 ಆಗಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೋಳದ ವಿಚಾರ ನೋಡಿದರೆ, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 40-45 ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 35 ಇತ್ತು. ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ 30 ಇತ್ತು, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿಯೂ 30 ಇತ್ತು. ಇದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Do you presume that the prices will come down or stabilise at Rs. 30 during the year ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ಈಗ 30ರಿಂದ 40 ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಬಂದೀತು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಇದ್ದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕಿದೆ.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—
Have the Government devised any ways and means to combat rise in prices?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ವೈಸೂರು, ಮದರಾಸು, ಅಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಈ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 26-12-1959ರಿಂದ 16-1-1960ರ ವಾರದಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ, ಮಣಕ್ಕೆ 18-18 ಎಂದಿತ್ತು. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ 23 ಎಂದಿತ್ತು, ಅಂಧ್ರದಲ್ಲಿ 18-18.26 ನಯಾ ಪೈಸಾಗಳಿತ್ತು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 19.50 ನಯಾ ಪೈಸಾಗಳು ಇತ್ತು. ಇದರಂತೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—
As an economist, I would like to offer a suggestion in this regard. Whenever there is scarcity is it not advisable on the part of Government to know about the availability of any commodity? Instead of leaving the market forces to determine the prices, it is better the Government devises some ways and means to combat the rise in prices.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆಷ್ಟು ತಿಳಿದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ನೂಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಅಕ್ಕಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟೇಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೇಷುಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಾನವೆ ಏರುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು Essential Commodities of life, ಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲು ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಟ್ರೋಲು ಹಾಕುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. Mixed Economy ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂಟ್ರೋಲು ಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದರೆ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಧಾರಣೆ ವಾಸಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಾರದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ನಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟೀಕೆಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ನಿಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆಯ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಇದರ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು ಎಂದು ನನಗಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಪೈಲಿಡಕ್ಷನ್ನು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆ ಮೊದಲಿಗೆ 84 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದದ್ದು 90 ಸಾವಿರ ದಷ್ಟು ಆಗಿ ಈಗ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿತವಾದಾಗ ಐದು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ ಬಸ್ಸು ದರಗಳಿದ್ದವು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಏಕರೀತಿಯಾದ ದರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಚೆಗೆ ಈ ಹೊಸ ದರಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಏರಿಳಿದಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನೌಕರರುಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿ ಅರಿತ ಬಸ್ಸು ರೇಷುಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

4 P.M.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಫುನರ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಫುನರ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಸರಸಿಂಹನ್.—ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಬರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. Essential materials ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ 1948ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ 10-12 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಏರಿಕೆ.

ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1948ರ ನಂತರ ಬಸ್ಸುಗಳ ದರಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳ ಕ್ರಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಡೀಸೆಲ್ ಆಯಿಲ್ ಬೆರೆ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ (ಬಳಗೇರಿ).—ಬೆರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಖಾಸಗಿಯವರು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ರನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರು ಯಾವ ರೀತಿ ರನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ರನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಸಾವಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಟೈಮ್ ಅನುಕೂಲತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತರಕ್ಕೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೇಟುಗಳೊಡನೆ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಏನಾ, ಖಾಸಗಿಯವರು ಅರ್ಧ ರೇಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಪುಕ್ಕಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಯಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ನಿಯಮ ಬದ್ಧರಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು, ನಡೆಯದೆ ಇರಬಹುದು. ನಾವು ಖಾಸಗಿಯವರ ಸಂಗಡ ತಾಳೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—You must keep in view the paying capacity of the general public.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರೋಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸ್ಟೋರ್ಡ್ ಫಾರ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಅಲ್ಲ. Public utility combined with commercial object. ಚಾರಿಟಬಲ್ ನಂಸ್ಟೆಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಕನಾಮಿಕಲ್ ಆಗಿ ರನ್ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿತಾಯ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದು ವೇತನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಣಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಿನ್ವೋರ್ಸಸ್ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಟೈರ್ಸ್ ಮೈಕ್ರೋಜ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾಪು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಉಳಿತಾಯ ಆಗುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ರಿನ್ವೋರ್ಸಸ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಯೇ ಏನಾ ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕುಂದಾಪುರ).—ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಜನ ಪುಕ್ಕಟೆ ಬಸ್ ರನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಡಮೆ

ದರದಲ್ಲೂ ಬಸ್ ರನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ವೆಚ್ಚ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಟರವ್ ಮಾಡದೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇರೆ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಕೊಡಿ.

Sri Y. VEERAPPA (Holenarasipur).—May I know the rate prevalent in Kerala and Madras, and the emoluments of their employees?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮುರಾರಾಧ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಹಿಂದಿನ ದರ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸ್ಟೋರ್ಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಗಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಯೇ ಏನಾ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಪೇಷನ್ ಹಾಕಿ, ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂಸ್ ಶೇಖರಣೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If the Congress Party decides in the meeting, you will reduce it. I am quite certain about it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಶ್ರೀ ಮುರಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಅದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನರಸಿಂಹನ್.—ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈಯನ್ಸ್ ರೇಟ್ 4½ ನಯಾ ಪೈಸೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—19 Naye paise for 5 units. ಈಗ 20 ನಯಾ ಪೈಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈ ಬಸ್ಸಿನ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ರಿಂದ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ 22 ಲಕ್ಷ ಬರಬಹುದು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ 14 ಲಕ್ಷ ಬರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಪ್ರಾಂತ್ಯೀಕರಣ ಕಡಮೆ ಆದರೆ ಆದಾಯ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾಪು ಹೇಳಿದುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ 5.47 ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲ ರೇಟ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ 30-35 ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಬರಬಹುದು. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿನ್ವೋರ್ಸಸ್ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಅಪೀಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಉರಾಖೆಯವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಪಿಲ್ ಹರೇಡೆ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದು ಓವರ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು, ಬಸ್ ನೌಕರರಿಗೆ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಇವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾಪು ಏನು ನೂತನ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪೀಗೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಜ್ ಫಾರಸ್ ಮಾಡಲು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಬಡ ರೈತರು ಬಂದರೆ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದು ಉಂಟು; ಹೇಳಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಎಲೆಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಗೋಮಾಳ ಅಥವಾ ರೆವಿನ್ಯೂ ವೇಸ್ಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಅಥವಾ ಎಲೆಜ್ ಫಾರಸ್ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಎಂದರೆ ಫಾರಸ್ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಗಿಡ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಡಿ. ಎಫ್. ಓ. ಮತ್ತು ರೇಜರ್ಸ್‌ಗೂ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಈವರೆಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಡಿ. ಎಫ್. ಓ. ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೂ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನೂತನ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY.—May I request the Hon'ble Minister for Transport at least to have in view the general good of the general public, that poor public and its paying capacity while revising these fares? You must take into account the social gain and the utility also.

Sri K. F. PATIL.—That also will be taken into consideration.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ತಳವಾಳ್ಕರ್ (ರಾಯಬಾಗ್).—ತಾಪು ಈಗತಾನೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಫಕೀರನ್ನಿನ ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅಂಥ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಹುದು. ಕ್ಯಾನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪೀಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ತೀರಾ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರು

ತ್ತವೇ ಆಂಧ್ರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಕಡೆ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇರಬಹುದು. ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೆ ನೈಲ್ ತಡೆಗಟ್ಟಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri K. K. HEGDE (Minister for Health).—Sir, while expressing my thanks to the Hon'ble Member of this House for the few comments they have made regarding my department, I will try to meet them as far as possible. Firstly my friend on the other side Sri Karumbayya said that malaria was increasing in this place. On enquiry I learn that in 1956, it was considered that malaria had almost been controlled in those areas. But when surveillance work was started under the National Malaria prevention scheme, it was found that there were sporadic cases, and that it was due to hill tribes moving from place to place. Living in thatched huts, they used to move from place to place. On account of this malaria could not be controlled or eradicated. Now they are doing surveillance work. They are doing D D T spraying as well so that this could be brought under control. The Hon'ble Member further mentioned about two or three places having no doctors. I admit there were two or three places without doctors for two or three months. But local arrangements had been made during that period. Thirdly he said that people were afraid to go to hospitals. I would give him the figures in the various hospitals to disprove his statement. But I will content myself by giving the figures for the district as a whole. In 1956, the total number of out-patients per day that visited the hospitals was 2,314.9. In 1957 it was 2,857 and in 1958, it was 3,079.

Sri K. P. KARUMBAYYA (Virajpet).—Does it not show that the health of the people is going from bad to worse?

Sri K. K. HEGDE.—If you are changing your stand I have no answer.

I am only answering your criticism that people are not going to hospitals. I will give the figures of in-patients also. In 1956, it was 722 per day. In 1957 it was 865 and in 1958, it was 888. This shows that the hospital attendance has increased. I do not subscribe to the view that public health has gone down. Today the practice is to avail of the facilities in the hospitals as early as possible. It is not due to the deterioration in public health.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY.—Is it not due to general ill-health that the attendance in the hospitals is great?

Sri K. K. HEGDE.—My friend Mr. Mudalagiri Gowda said that we were not opening dispensaries sanctioned before integration. I have got figures here. Out of the 16 dispensaries sanctioned before integration, 12 have been opened and four are yet to be opened. These also would have been opened, but for some difficulties, such as the provisions of buildings, willingness of the villagers or in some cases other hospitals being opened close by. Smt. Sushilabai and Smt. Annapoorna Bai said that X-Ray plants should be given for Bijapur and Bidar. It will be considered. Smt. Sumangalamma and Sri Ramiah said that they wanted a medical college for Bellary. Their claims will be considered at the time of sanctioning the college. Sri Gadag said about a T. B. Sanatorium at Gadag. Government have already gone to the assistance of the existing sanatorium and have paid Rs. 33,000 last year, and are also proposing that they should take over the same under Government control. My friend Mr. A. S. Patil said that it was stated in the Governor's Address that we intended having one medical institution for every 15,000 population. It was a bit exaggerated when he said that we did not have hospital even for one lakh of population. I have got figures here to show that there are 146 institutions in Bombay Karnatak area and it works out to one institution for every 35,000 population. Further I may state for his information that in 1959-60, we have opened in Bombay Karnatak area, 22 institutions—primary health centres.....

Sri A. R. KARISIDDAPPA (Arsikere).—Is it not stated that by the end of the Second Plan, there would be one medical institution for every 15,000 population?

Sri K. K. HEGDE.—No. It is for the Third Plan. As I said, in Bombay Karnatak area, in 1959-60, we have sanctioned 22 institutions. As already stated by me, we have got plans for opening one institution for every 15,000 population. We have worked out the figures and drawn up a map, and this information will be placed before the House at the earliest. Sri Basave Gowda said about the building for the hospital and my friend the P.W.D. Minister has already replied and so, I do not want to go further into that matter. Some members referred to the non-availability of accommodation to the Doctors posted to rural areas. Government have in view to provide quarters for all these people where there are no quarters. In the present budget we have allotted a nominal sum of one lakh. It does not mean that is the grant. It is only a token grant and we will have a phased programme and within 7 or 8 years we will have quarters for all the hospitals in rural parts. At present, we are starting providing quarters for Doctors in Health Units. Where new dispensaries are sanctioned we insist that quarters should be provided.

Coming to the medical supplies, there are some complaints that medical supplies are not adequate in some places. I may say that these complaints have been minimised in a number of areas. Wherever I went, I was convinced that supplies were adequate. I know my friend Sri Kurumbayya said about non-supply of medicines. There was some complaint on the application of somebody. I sent the D.M.S. to that area and asked him to contact Sri Mallappa and the Rate Payers' Association. Unfortunately, he was not there. Anyway, he came and reported that the complaint was not based on facts. I went to the place and contacted the D.M.O. He told me that there was some difficulty in the supply and that only half the quantity was supplied. I verified on a surprise check and found that in place of 100 lbs. only 30 or 40 lbs. were

(SRI K. K. HEGDE)

supplied. The D.M.O. is authorised to supply medicine which is not supplied locally by putting up a non-availability certificate. For urgent supply we have authorised the Heads of the Institution in major hospitals on a graded scale to purchase. Further, to minimise the shortage of medical supply, we have instructed the officers concerned to make an indent for 18 months supply and make that indent three months earlier. The freedom of purchase for individual hospital on a sliding scale is there. I have recently instructed through the Head of the Department, that the D.M.Os. and D.H.Os. should inspect each institution once in three months and acquaint themselves with the position of medicines in these institutions and if necessary to supply these medicines from their stock and inform the Head of the Department or make an indent and send it mentioning the source from where he can supply. We have asked the the Head of the Department to have in stock all the medicines to be supplied to the primary health centres, etc. so that they may be transported without further delay. Over and above all this, we also thought whether it would be possible to supply these medicines from the contractors at the district level, so that the delay might be minimised. There was some delay for want of adequate staff in the Medical Stores. We have recently sanctioned a good number of personnel and I hope things will improve soon. With all this, I may say that the present tendency is for the patient to prescribe for himself and get medicine from the hospital. That should be discouraged. It is not possible for any Government, however rich it may be, to get all the medicines that one would like to have from the Government institutions. I think my friends here will agree with me that no Government, however rich, would be in a position to supply all the kinds of medicines demanded by these patients. However, it is the intention of this Government to supply as much as possible and 36 lakhs has been increased to 45 lakhs. I may assure this House that this Government

is anxious to provide as much medicine as possible and provide as much amenities as possible to the public.

Coming to the shortage of medical personnel, there are some complaints that doctors are not posted to hospitals in villages. Our difficulties must also be realised. We have to man these hospitals and we have to supplement the various factors. First, the vacancies caused by retirements should be filled up. As Hon'ble Members are aware, several developmental activities are going on and our supply is meagre. We are opening several primary health centres, dispensaries, and have the following schemes: National Malaria Eradication programme, Small-pox Eradication Programme, Leprosy Control programme, Health Education, Employees' State Insurance scheme and over and above all this, we are increasing the bed-strength of each hospital. To man all this, we have to increase the staff. In addition to that we are also increasing the Medical Colleges. In short, I may say, the demand is so great that we cannot cope up with it. For all these we have to supply medical men from one Medical College which sends out 50 to 60 doctors a year, of which 30 to 35 per cent take to service.

SRI M. C. NARASIMHAN.—What about para-medical personnel?

SRI K. K. HEGDE.—There is shortage of para-medical personnel also. But, unfortunately, there is no statistics in our State. Now, we have drawn up a scheme for the Third Five-Year Plan and we have to supplement these things.

SRI G. SIVAPPA (Chitradurga).—Is it not a fact that many of the passed doctors go away to other States because you do not appoint them immediately they pass the examination?

SRI K. K. HEGDE.—Any way, I am here to say what all steps Government have taken to man these institutions. We have been trying to attract these graduates by giving increased salary and allowances. I think the Hon'ble Members are aware that within the period of one year and seven months, Government have revised the pay

scales twice. We are also giving extra allowance for people who work in the rural areas. That is so far as pay scales are concerned.

4-30 P.M.

We re-employ retired people and we have done readjustment of all the medical officers. My friend Mr. Shivappa did raise some objection to removing some of the personnel from Chitradurga Hospital.

Sri M. RAMAPPA.—Can you tell the House the percentage of medical graduates who join Government service after graduation?

Sri K. K. HEGDE.—I have told you. It is 30-35 per cent. Out of 60 we may get 18 or 20. I have also said that without affecting the efficiency of the major institutions we draw some of the persons to the mofussil places and we have adopted the system of honorary medical officers, appointed such officers to supplement the staff. Regarding local candidates wherever they are available, they are taken. More than that, we have increased the minimum age limit of the doctors to be employed. Whenever there is a neighbouring dispensary without a doctor, the doctor of another institution nearby is made to go and attend this dispensary twice or thrice a week. Thus, there is adjustment being made under the present conditions. In spite of the dearth of medical persons, just because we want to staff the Medical Colleges and other institutions with specialised people, we have sent people numbering 75 outside the State and India for specialising themselves in the field. In spite of the dearth of medical personnel, we are doing that in the interests of medical education and manning these institutions with higher qualified people. In view of all these things, Government have to keep some institutions vacant without doctors for some period. Hon'ble Members will bear with me, realising the difficulties that we have to face. I think they are convinced how we have been struggling hard to man the institutions.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Please give a statement of comparative scales

of pay prevailing in Mysore and in the neighbouring States.

Sri K. K. HEGDE.—If the Hon'ble Member wants that information I will give him that during the debate on Demands, but anyway for the information of the member who comes from Madras State, I may say that the scales of pay in Mysore are better than those obtaining in Madras. There they are given a scale of pay of Rs. 200-450 with an allowance of Rs. 100. Here it is Rs. 200-10-250-600 and a higher stage for people who work in the mofussil section. However much we may induce or do any adjustments to plug the medical department with medical men, I do not think this problem could be solved. Government have taken steps in this direction by even increasing the admission to all these institutions. Year before last we were admitting 60 to the Bangalore Medical College; last year it was 100. We have been admitting 75 in the Mysore Medical College. Now it is 100. In the first instance, 60 were admitted into the Hubli Medical College. Last year it was 80; this year 100. Further, we asked the permission of the Central Government to increase the admission to Bangalore and Mysore Medical Colleges by another 50 each. Over and above that, we have also sought the approval of the Central Government to open another College. We have asked for two Colleges. At any rate we will have one College at the earliest time. By this we intend increasing the output of the medical personnel. For 3 or 4 years more this shortage has to be tolerated. I think I have touched upon almost all the points raised by my friends in this House and if there be any left, I think I will answer them at the time of consideration of demands. Thank you.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ತಳವಾಳ್ಕರ್.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ರಲ್ಲಿವೆ? ಬೆಳಗಾಂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನರ್ಸ್‌ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

Sri K. K. HEGDE.—If the Hon'ble Member wants an answer he may put a separate question or he may see me in my office and I will answer the question.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ (ವಿವಾಹ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ್) - ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಈಗಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿದರು. ಈಗಲೇ ಈ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೇ ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಡ ಮುಂದಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕೆಂದರೆ, ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ಈಗ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಯಶಸ್ಸೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹಾಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚು ನಿಬಂಧನೆ, ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಈಗಲೇ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಬೇತನ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಾವು 16,83,000 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇತನ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಂ. ಸಿ. ಆದ ಆಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಬಳಕ್ಕೂ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಕ್ಕೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೂ. 50 ರಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿರುವ ಸ್ಟೇಲರ್ಸ್ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೂಟನೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಎಲ್ಲ ನೌಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ವೇತನಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಹ್ಯಾಗಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನೂಟನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಈ ವರ್ಷ ಹತ್ತರಿಕ್ಕ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ನಾವು ಶೇಕಡ 75 ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಲವು ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ

ಕಟ್ಟುವ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ಕಡೆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಏನೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ನಾಲ್ಕು, ಐವನೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ drop ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅಕ್ಷರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲರನ್ನುವರೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಒದವುತ್ತಿದ್ದರೇ ಆಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಕ್ಷರತೆ ಇದೆ ಎಂದ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು Girls hostels ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತೆರೆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಶೇಕಡ 75 ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವೇಗೌಡರು ಅಧಿಕಾರ್ಣಾಟಕ ಹಾಸ್ಟಲ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಡ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಹೋದರೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY:— Instead of having separate hostels for Adi Karnatakas, let us have general hostels for both bays and girls. That is my opinion.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಜನರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಗೋಡ್ಡರ maintenance grant ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, building grant ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY:— We are competent to make such a policy.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.— ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ನೂಟನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ, ಹರಿಜನರೂ, ಹರಿಜನರಲ್ಲದವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಜನರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಸೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಜನ ಇತರ ಕೋಮಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಕೆಲವು ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಪಿ. ತಳವಾಳಾರ್.—ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ವಿಷಯ ತೆರೆದಿರುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಆ ವಿಷಯವನ್ನು Social Welfare Board ನವರು deal ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವೇಗೌಡರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ಕಾಲೇಜ್ ತೆರೆಯುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮಂಡ್ಯ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಕಾಲೇಜ್ಗಳನ್ನು upgrade ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು phased programme ಹಾಕಿ ಯಾವ ಯಾವುದನ್ನು ಮೊದಲು ತೆರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು

ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ—ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಕೊರಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತೆರೆಯುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳನ್ನು upgrade ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುನ್ಸೂರಿಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥ 1,300 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಮೂಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. 1961-62 ರಿಂದ ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನವಿದ್ದದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ.—ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇನಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡದ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಮಗೆ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮೊದಲಪಾತು. ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಗಿಡದಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಮನಿದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ, ಒಂದು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ. ಜನರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಪಡೆದು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡಬಾರದು. ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತೆರೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೂ ಮಳೆಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಬಸವೇಗೌಡ.—ಬಯಲುನೀಮೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆರಂಭದ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ಹಾಲೆಗಳಲ್ಲೋ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೋ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸೋಣವೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸೋಲುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—ತಮ್ಮ ಕುತೂಹಲ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದವೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದೇ ಮೊದಲು ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಿಚಾರ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀವಾಣಿ ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡರು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದರು ನಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಸರಾ ಸೌಕರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಸರಾಗಳಿವೆ. ಹಾಸರಾ ಸೌಕರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿ ವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ತೆರೆದರೆ ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ವಿವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಟುಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅದು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ marks ಮೇರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂಗಳೂರಿನವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಂಡ್ಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕಿವಿ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬಿರೆಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ತವೇ ಆಗಿಲ್ಲ ತೆರೆಯಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—Centrally sponsored scheme ನಲ್ಲಿ ಬಸರಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಹೆನ್ರಿಯುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟು ಬರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. Teacher pupil ratio ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಲಾಗಗಳಿಗೆ ಕೋರಿ ಬಹುದು ಬಿರೆಗೆ ಒಂದು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಂಖ್ಯೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಹುಡುಗರಿಗೇ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಇದೆ. ಕೊರಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಇಂಡಿಯಾರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಲೇಜಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಂಡಿಯಾರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಲೇಜು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಪೀಕರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುವರ್ಷದ ಬಡ್‌ಜಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಬದಗಿಸಿದರೂ ಸಹ ಮಂಡ್ಯ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಿಂದ ನಡೆದು ಶಿವಮೊಗ್ಗವಾಗಿದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂಡ್ಯದ ಜನರು ಸಹ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಿವೇಟ್ ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಿವೇಟ್ ಕಾರ್ಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಾದರೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರುಲಕ್ಕ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನಾ ನಾನ್ ಪಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

5 P.M.

Sri Y. VEERAPPA.—Are you going to start the Engineering College at Hassan from the next academic year, Sir?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—It has not received the approval of the Planning Commission as yet. We are trying to start it.

ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮನೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನೂತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಸರಕಾರದವರೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ House rent charge ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು ಈ ರೀತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ವರ್ಗ ಆಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಒಂದಕ್ಕೆ 30—35 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ 40ರವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. It may be that in the cities, the teacher-pupil ratio may go up. But there are many villages where there are less than 20 pupils for every teacher.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU (Cubbonpet).—In cities where the ratio is so high, why not we have some more staff provided, at least in places where the strength is larger?

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೋದವರಷ್ಟೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದಕ್ಕೆ 70 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Is there any complaint from South Kanara that

this ratio has increased after integration? It was formerly 1:30 while in Madras, subsequently, they say it has increased to 1:40.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Even in Madras it has now increased and the ratio is 1:4.

ಮರೆನಾಡು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಇಡಿಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ 1-40ರಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು economic ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮಂಗಳಮ್ಮ ನವರು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ನೀತಿ ನಮ್ಮದು ಇಲ್ಲ. ಹೈವರಿ ಮತ್ತು ಮಿಡರ್‌ಸ್ಕೂಲ್‌ವರೆಗೆ mixed school ಇರಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ ಇದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಖಾಸಗೀಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹೈವರಿ ಮತ್ತು ಮಿಡರ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಷ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟರೆ ರೂಪಾಯಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೂ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗಳನ್ನು communal basis ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸೇರಿದ್ದು. ನಾವು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡುವೆನಾಗಿಲ್ಲ.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒಬ್ಬರು ನೂಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಂಧ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Then Sri Rachiah says: Hostels should be under the control of the D.P.I. and they should not be transferred to the Social Welfare Director.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—If these hostels are given to the Social Welfare Director, these hostels will

become abode or shelter for the professional social welfare workers. Students will never get seats in those hostels.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನೂತನೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು quality of teaching should be improved ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನೂತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ SSLC ಪಾಸ್ ಆದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೇ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು non SSLC ಆದವರನ್ನು ರಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. Quality of teaching improve ಆಗಬೇಕಾದರೆ, equipment, ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಕರು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ merit ಮೇಲೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ quality suffer ಆಗಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಭೂದಾನ, ಶ್ರಮದಾನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ agricultural courses ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಬೇಕೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾಗುವ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜನತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಸೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಬೆಳೆಯದೆ ಬಿಡುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಆನೇಕ ಸಾರಿ ಭೂದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭೂಮಿ ಒಂದೆರಡು ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯು ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಸ್ಕೂಲು ತೆರೆಯುವ ಕಡೆ 5 ಎಕರೆ ಶಾಲೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿ ಕೊಡಿ, ಬಿಜರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರವೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಪ್ಯಾಮಿಲಿ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಎರಡನೆಯ ಕಡೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇತರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಾಗ್ಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟ (ಬೈಂದೂರು).—ಟ್ರೈನಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳು 31ಕ್ಕೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ.—ಈಗಾಗಲೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಪೋಸಂ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಡಿ.ಪಿ.ಐ.ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಗಡಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವರ್ಷ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಹತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರೋವಿನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಏಳನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬಜಾನೆಯಿಂದ ತಲ್ಪಲು ಹತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಬಜಾನೆಯಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಪರಿವಾಗಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ 30-40 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ 2-3ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿರ್ಲಾಂಕರ್‌ರವರು ವಿದ್ಯಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಡಿ.ಪಿ.ಐ., ಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗ ನವೆಂಬರ್ ಒಳಗೆ, ಆಡಿಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಏಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ಈಗಿರುವ ತೊಂದರೆ ದೂರವಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ನಿಧಾಂತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಿಜಾಪುರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸೆಟ್‌ಗಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ತಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ವರೆಗೆ ಕಾಯಬಾರದು ಎಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖ)

ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವಿವಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗೂರ್ ಅವರು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಚಿಲಪೋನ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. “ಇತರ ಕಡೆಯೂ ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟೂರ್ ಪೋಗ್ರಾಂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ,” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. “ನಮಗೆ ನಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. “ಎಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೂ ಪೋಗ್ರಾಂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ನಕ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಅವರಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವು.” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪದೆ “ಬ್ಯಾಕ್ ಫಾಗ್ ಡೆಮಾನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಭಯ ಹಾಕಿದರು. ನಾನು ಹೋಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ನಕಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ತಾಪು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಶಿಲೆ ಹಾಕಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಕಾರ್ಪಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಬಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಪಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಅಥವಾ 2½ ಗಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಪಾರವರು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಜನಕ್ಕೆ ಕರೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ನೆಂಜೆ ನ್ಯೂರ್ ಡೋರ್ದಿನವರು 50 ಜನರಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಅಂಬಲಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟೀ ಕುಡಿದೆ. ಅಂದು ಊಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರೆಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದು ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯ. ಅವರು ಡೆಮಾನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಕೊಂಡೆ. ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡರು ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಷದವರಾದರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ನಕಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೀಗೆ ಅನೇಕರು ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿ ದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೇಮ್ಸ್ ರಾಜನನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕೇಳಿದರಂತೆ ಅವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜೇಮ್ಸ್

ರಾಜರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ, ತಲೆಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಎರಡೂ ಅಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಬ್ಯಾಕ್ ಅದಿನಿಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಾ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಆರೀತಿ ಅಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಎಮ್‌ಕೆ‌ಇಎಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು ಅದು ಏನೆನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ರಕ್ಷಣೆ ಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಮಾರೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†SRI T. SUBRAMANYA.—That may be replied to at some other time.

We have been having discussion on the Budget for the last 9 days, and several points have been touched and several details have been gone through and I hope it will not be in the fitness of things to go into such details in the general discussion on the Budget. But so far as I am concerned, I will immediately jump into the several aspects of the case touched upon by the Hon'ble Members of this House. Before doing so, though very reluctantly I would like to make a passing remark about a personal suggestion made by some of our young friends who are absent. While speaking, they said that, “This Law Minister is 60 years; ‘ಅರುಳು ಮರುಳು’”. I want to tell them that people can be mentally alert even at the age of 80 or 90 provided they carry on some mental discipline in their lives. So much so, to those two young friends, I would like to advise; I do not want to advise, I would like to request that they should undergo some mental discipline and exercise some restraint in this so that when they go to my age, I hope they will do, I have no doubts about it, they will not be succumbing to ‘ಅರುಳು ಮರುಳು’. That is the one remark which I would like to make about the laugh they had at my cost. I wish they had laughed

with me, not at me. It does not speak well of the training if we begin to speak in those lines.

Sir, a point was made out about non-fixation of minimum wages for agricultural labourers in Hyderabad-Karnatak area. I would like to point out to the Members of this House that 8 committees went into this question and ultimately their recommendations were placed before the Labour Advisory Committee and accepted by Government and a notification has been issued on 3rd December 1959 and published in the Gazette fixing the minimum wages for agricultural labourers throughout the State. It is in force today in the entire State. Therefore, nobody can accuse the Government of sleeping over the matter in not fixing the minimum wages for agricultural labourers. The difficulty is in enforcing it in every village. I understand the difficulty but we will try to enforce it in the best capacity to ourselves. That is so far as the minimum wages point is concerned. The next point is about what steps have we taken to check the growth of unemployment. This question I have answered several times both on the floor of this House and also on the floor of the Upper House. In the Upper House I have spoken for a pretty good time detailing the various steps we have taken to check the growth of unemployment in this country. The Members will kindly notice that this problem of unemployment cannot be solved in one day. It cannot be solved to the satisfaction of all people at any time. Even the most developed countries have been facing this question of unemployment. That is no excuse for us to sleep over the matter. But I want to tell my friends here that we have taken particular care to see that we get the statistics about the unemployed persons, so that we may place them in some employment here and there, and so that we may give them sufficient training to get themselves employed in several industries in the State. All steps have been and are being taken even today to help the unemployed to get themselves employed in several of the

factories and elsewhere. The Members will kindly bear with me that we have 16 employment exchanges where the names of the employment seekers are registered and once in two months, they will have to renew. In 1959, there were 99,000 people who had registered their names in the Registers, but at the end of 1959 in the live registers of the Employment Exchanges, there were only 50,000.

Sri B. SHAM SUNDER.—(Bhalki-S. C.).—In the beginning 90,000 employees were registered and in the end there were only 50,000; do you mean to say that 40,000 got employment?

Sri T. SUBRAMANYA.—I would request you, Sir, in all humility to allow me to finish my speech, and then put me questions. I do not say all of them had been employed. If they had not been employed, if they had not got employment elsewhere, they would have re-registered themselves once in two months. It is possible, it may be possible or it may not be possible; it may be so, or it may not be so. I expect about 40,000 people who had registered themselves in the Employment Exchanges in the Mysore State must have been employed during that year and it may be wrong or it may not be wrong. But nearly 40,000 people are placed by us in various employments.

5-30 P.M.

Ten thousand people have been employed at our instance, at the instance of the Employment Exchange. As for the rest, 30,000, I do not guarantee that they have been employed already. But the fact remains this. In the several factories in Bangalore and elsewhere—take for instance the H.M.T. Before employing a man they would insist upon the card to be shown that he has been registered in the Employment Exchange. But they would not notify to us either the vacancy or the fact of having employed persons. Such things are happening. Therefore I claim that most of 40,000 people must have got themselves employed that way. But whatever

(SRI T. SUBRAMANYA)

that may be, we cannot guarantee employment to every man who comes to the employment exchange without being properly trained. I have got applications from people who have passed lower secondary examination, up to B.Sc. and B.E. Trained people are in great demand. People from Bhopal have come to take training in the industrial training centres managed by the Labour Department. Several hundreds will be employed in the H.M.T. and H.A.L. in their development schemes. The idea of the Government is not to get employment for every man who comes here, but to give him craftsmanship training and such attitude so that he may get training and get employment. We are training 2,184 people in the several institutes managed by the Labour Department for different trades. We have craftsmen training course. We have apprentice training course. We have vocational guidance scheme also working both in Bangalore and Mysore.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—What about rural areas ?

Sri T. SUBRAMANYA.—We were dealing with unemployment that is visible to us in big towns. I will refer to rural parts also. There is a lot of employment for rural people if they want to take it up. There is the Small Scale Industries Department to assist them to start small scale industries. There is the Khadi & Village Industries scheme which today employs over 20,000 people and which helps them to start some kind of village industry, so that they may get employment and eke out their livelihood. Openings for village people are also there.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ (ಕಾಣಿಗಲ್).—ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿ ನವರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು Rural Partsಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ವವಿಧಿತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದ

ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಿರಬಹುದು. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗಳಿವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ನಾನೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹುಡುಗರು ಓದಿದ ತಕ್ಷಣ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ನಂಪಂಗಿರಾಮಯ್ಯನವರ ಬಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಓದಿದ್ದೀಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ undergraduate ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. undergraduate ಎಂದರೆ Intermediate ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ “Still under” ಎಂದನಂತೆ. S.S.L.C. ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ “Still-under” ಎಂದನಂತೆ. ಕೊನೆಗೆ ಲೋವರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ “Still lower” ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಓದದೇ ಇರುವಂತಹವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಥ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಅವರಿಗಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಇದುವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಬಂಧನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಬಡ್ಡ ಜಾಗಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಕಾನೂನು ಈಚೆಗೆ ಲೋಕನಿಭಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಯಾವ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಪ್ರೈವೇಟಾಗಿರಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗಳಿಗೆ ಬಾಲಬಡ್ಡವೆಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬರೋದ್ದೊಂದನವಾದಂತಹ ಕಾನೂನು ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನ ಮೂಲಕವೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವ ಕಾನೂನು ಪಾಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿಗಳು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈಗ unemployment problem ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಯಾವಾಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದೇವೆಯೋ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ Employment Potential ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನೌಕರರನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ಲಾನ್‌ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯಂಥ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ

ದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಬೇಕೆಂದರೆ, ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾಡುವ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಜೋಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ನಿಧನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲದಮಾತು. ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾಗುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತುಹೊಂದಿರುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದವರು ಶೇಕಡಾ 95 ರಷ್ಟು ಬಂದವಾಳವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಇಂದಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 1100 ಸ್ಕಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ವೇತನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು ತಯಾರಾಗಿರುವ ಹುಡುಗರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ unemployment ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದುವಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ B. A. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ Mathematics ನಲ್ಲಿ 18 ಜನ ಮಾತ್ರಿದ್ದರು. ಇವೊಂದಿನ ದಿವಸ ನೋಡಿದರೆ 1800 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ 18 ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 1800 ಜನಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಪಾಸಾಗಬರುವವರೂ ಸೇರಿ 3600 ಜನರು ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ನುಬ್ಬಿಹಳ್ಳಿ.—ಕಟ್ಟಣ ಕೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವನನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. Unemployment remove ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಬಂದರೂ ಅವರು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ವರನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಾಕುತ್ತಾ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್‌ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಅರ್ಯನ್ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ. ರೂರಲ್‌ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಯೋಜ

ನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಆರು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ 6200 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬರು ಸಂಶಯ ಪಟ್ಟರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನಿಜವು ಹೋಗುವ ಬೇಗ ನೋಡಿದರೆ ಬರಿಯ ಬಾವಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ನುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರವುಂಟೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯುಂಟು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಉಂಟು. ಈಗ ನುಮಾರ್ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮೂರುವರ್ಷಗಳ ರೆಕಾರ್ಡನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಪಾಲರು ಅಂತಿಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೂರುವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ 3400 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 6200 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾರವು ಎಂದು ಸಂಶಯ ಪಡೆದಿದ್ದು ಬಂದಿತು ನರಿಯುವುದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂತೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಯನ್‌ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಘೋಷಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಯಾವಾಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅವರು ಪುನಃ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗೆ ಹಟ್ಟಬೇಕು.

ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಯೋಗಿ ವರ್ಕ್ ಔಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಅರ್ಯನ್ ವಿರಿಯಾದೊಳಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೂರಲ್ ವಿರಿಯಾದೊಳಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಈ ಬಾಟಲಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬರ್ಚನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲರು, ಸಾಲದ ಕಂತನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ನೀರಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರ್ದಿರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ದಾಖಲೆವಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೋಸ್ಕರ ಪಣ ಪಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನು ನಾಗರ ಹಾಂಟಿಂಗ್ ಬುಸ್ ಅನ್ನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಾಗರ ಹಾಂಟಿಂಗ್ ಬುಡಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲದವನು ಬಂದರೆ, ಬುಸ್ ಅನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರವಿರುವವನು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ)

ಹಾಗೆಯೇ ಅಧಿಕಾರವಿರುವವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲದವರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗು ವುದಿಲ್ಲ; ಬುಸ್ ಅನ್ನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಗಳನ್ನು ತೆರದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎರ್ರಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ನೀರು ಸಪ್ಪೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ನೈವ್‌ವೆಲ್ಸ್, ಡ್ರಾಪೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಯೂ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ ಕೆರೆ ಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡಿ ಪ್ಯೂರಿಫೈಡ್ ವಾಟರ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. For the first time ಇಷ್ಟೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. 300 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 19 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದರ ಈ ಕೂಡಲೆ ಪಪ್ಪು ದೂರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹತ್ತದವನು ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದಾದರಿಂದ 6300 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಪಂಡವಾ ಫಿಶ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಅಂದರೆ, ಇನ್ನಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳ ಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ ದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹೋದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಾವು ನಡೆಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಭರ ವನೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾ ಹರಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೋ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾ ಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆಯೇ ಹೋಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದರೂ ನಾವು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಣ್ಣು ಇಬ್ಬು ಕಾಣದೇ ಇರುವುದೂ ಉಂಟು. ಕಿವಿ ಇಬ್ಬು ಕೇಳದೇ ಇರುವುದೂ ಉಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಪತ್ಯೋನ್ನತರ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಹಳವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಅನೇಕ ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅಪ್ಪರ್ಯವಾಗು ತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರೂ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ ಬೇಕಾ ಗಿಲ್ಲ; ನೆಂತನುಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಂಡಿಪವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ಭರ ವನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಗ್ರೂಪಿಂಗ್ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೂಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಗಂಭೀರ ಭಾಷೆ, ಗಾಂಭೀರ ಮುದ್ರೆ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹರ್ಷವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನೋವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅಭಿನಂದ ನಾರ್ಹರು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಕಡ 13 ರಷ್ಟು ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಂಡ್ಯ

ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 20 ಗ್ರೂಪ್ ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ? ಕೇಕಡ 70 ಇರ ಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳಾಗಿ ನಾನು ಬದಲಾಯಿಸಿದುದು 20. ಅದರಲ್ಲಿನವು 52 ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳು, ಅಂದರೆ ಶೇ. 40 ಆಯಿತು. ಶೇ. 70 ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಂಶಯವಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಈಗಲೇ ತಿಳಿಸಿ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ ಆದಮೇಲೆಯೇ ತಿಳಿಸಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯವ ಸ್ಥೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಾನು ಸದಾ ಸಿದ್ಧನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನ ರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳು ಇರಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನಾನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಳದ ವರದಿ, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. 7,400 ಎಲೆಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಗ್ರೂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಎಲೇಜ್ ಪಂಚಾ ಯಿತಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟಿನುಸಾರ ವಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೈಮ್ ಮಾಡ ಬೇಕು ತಕ್ಷಣ ಅಧಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೂ, ಜನಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನಾವು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಜನ ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

It may not have given satisfaction to all people. But, we have done our best. Even then, if any changes are necessary and if I am convinced, I stand before you and tell you that I am prepared to do it.

Sri B. G. KHOT (Sadalgā).—What about hamlets having a population of more than 1,500?

Sri T. SUBRAMANYA.—I think Sri Khot, an old man like me and cleverer also, a philosopher, friend and guide, will have gone through the enact-ment in detail. I cannot bifurcate reve nue villages. If there is one village and two or three hamlets attached to it, I cannot bifurcate as the law stands to-day. For example, take Aminghad and Sulebhavi. Sulebhavi is a major village and Aminghad has twice as much population as Sulebhavi, but

I cannot make Aminghad a separate panchayat, because it is one revenue village which I cannot bifurcate. So also Keragodu in Mandya District. If they are declared by the Revenue Department, I can declare it as a panchayat.

SRI B. G. KHOT.—Can you not take a move in that direction?

SRI T. SUBRAMANYA.—It will take some time. Please move in the matter, have it declared; then I am prepared to help you.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆ. ಆರ್. ಪೊಹಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಾಣೀ ವಿರಾಸ ಪೊಹಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೆಲಸಗಳೇಕೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ಈ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಮೊಜ್ಜೆ ನೆಯನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಮಾದತಕ್ಕವುಗಳು. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ

ನಡವಳುರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನೀಗ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—At least the Minister for Finance requires about 45 minutes and the Chief Minister another 45 minutes. I think we may continue to-morrow. After the reply is given by the Finance Minister and the Chief Minister, we will take up Demands.

The House now rises and will meet to-morrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Fifty-Five Minutes past Five of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight the Clock on Friday, the 25th March 1960.